

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی همدان
دانشکده بهداشت

الگوی برنامه دوره آموزشی

تعداد واحد: ۳ واحد نظری
نام استاد: دکتر جلال پورالعجل

نام درس: اپیدمیولوژی پیشرفته
فراگیران: دانشجویان دکترای آمار زیستی
گروه آموزشی: اپیدمیولوژی
آدرس پست الکترونیکی: poorolajal@umsha.ac.ir

هدف کلی

آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل می‌باشد.

- ❖ طراحی مطالعات پایه
- ❖ اندازه‌گیری رخداد بیماری‌ها
- ❖ اندازه‌گیری ارتباط
- ❖ سوگیری (تورش)
- ❖ مخدوش کننده
- ❖ اثر متقابل
- ❖ انطباق
- ❖ کنترل کیفیت

اهداف اختصاصی

آشنایی دانشجویان و افزایش آگاهی ایشان نسبت به مفاهیم ذیل می‌باشد.

❖ فصل اول: طراحی مطالعات پایه

- ۱ اثر سن
- ۲ اثر کوهورت
- ۳ اثر دوره
- ۴ انواع مطالعات اپیدمیولوژیک
- ۵ مطالعه اکولوژیک
- ۶ مطالعه کوهورت

- ۷ مطالعه مورد - شاهد
- ۸ مطالعه مورد - شاهد لانه گزینه‌ی شده
- ۹ مطالعه مورد - کوهورت
- ۱۰ مطالعه مورد - متقاطع
- ۱۱ مطالعه مقطعی
- ۱۲ همسان‌سازی
- ۱۳ همسان‌سازی فردی
- ۱۴ همسان‌سازی گروهی
- ۱۵ همسان‌سازی کالیبر
- ۱۶ همسان‌سازی حداقل فاصله اقلیدسی
- ۱۷ محاسن همسان‌سازی
- ۱۸ معایب همسان‌سازی

❖ فصل دوم: اندازه‌گیری رخداد بیماری‌ها

- ۱ اندازه‌های مطلق
- ۲ خطر بروز
- ۳ میزان بروز
- ۴ دانسیته بروز
- ۵ جدول عمر
- ۶ کاپلان مایر
- ۷ پیش‌فرض‌ها
- ۸ مقیاس‌های یک زمانه
- ۹ مقیاس‌های دو زمانه
- ۱۰ اندازه‌گیری شیوع

❖ فصل سوم: اندازه‌گیری ارتباط

- ۱ روش‌های اندازه‌گیری ارتباط
- ۲ مطالعه کوهورت
- ۳ مقایسه نسبت خطر با نسبت شانس
- ۴ خطای ذاتی
- ۵ خطر قابل انتصاب
- ۶ خطر قابل انتصاب مواجهه
- ۷ درصد خطر قابل انتصاب مواجهه
- ۸ کارایی
- ۹ خطر قابل انتصاب جامعه
- ۱۰ خطر قابل انتصاب لوین
- ۱۱ میزان شیوع نسبی
- ۱۲ مطالعه مورد - شاهدی
- ۱۳ مطالعه مورد - شاهدی همسان‌سازی شده
- ۱۴ مطالعه مورد - کوهورت

❖ فصل چهارم: سوگیری (تورش)

- ۱ خطای تصادفی
- ۲ سوگیری
- ۳ سوگیری انتخاب
- ۴ سوگیری جبران شده
- ۵ سوگیری اطلاعات
- ۶ خطای طبقه‌بندی غیرافتراقی
- ۷ خطای طبقه‌بندی افتراقی
- ۸ سوگیری مرکب (انتخاب و اطلاعات)

❖ فصل پنجم: مخدوش کننده

- ۱ عامل مخدوش کننده
- ۲ دیاگرام علیت
- ۳ معیارهای تشخیص مخدوش کننده
- ۴ انطباق بیش از حد
- ۵ مخدوش کننده باقیمانده
- ۶ انواع مخدوش کننده
- ۷ مقایسه مخدوش کننده و سوگیری

❖ فصل ششم: اثر متقابل

- ۱ تعریف اثر متقابل
- ۲ انواع اثر متقابل
- ۳ روش‌های بررسی اثر متقابل
- ۴ هم‌روژنی و هتروژنی
- ۵ مقدار مشاهده شده و مورد انتظار
- ۶ اثر متقابل جمعی
- ۷ اثر متقابل ضربی
- ۸ اثر متقابل کیفی
- ۹ علل هتروژنی

❖ فصل هفتم: انطباق

- ۱ روش‌های کنترل اثر مخدوش کننده
- ۲ انطباق مستقیم
- ۳ انطباق غیرمستقیم
- ۴ انطباق منتل هنزل
- ۵ انطباق وولف
- ۶ محدودیت‌های روش طبقه‌بندی
- ۷ مدل‌های خطی نعمیم یافته
- ۸ مدل رگرسیون خطی ساده
- ۹ مدل رگرسیون خطی چند متغیره

- ۱۰ مدل رگرسیون لجستیک
- ۱۱ مدل رگرسیون کاکس
- ۱۲ مدل رگرسیون پواسون
- ۱۳ مدل رگرسیون لجستیک شرطی
- ۱۴ متغیر Dummy

❖ فصل هشتم: کنترل کیفیت

- ۱ کیفیت آزمون‌های تشخیصی
- ۲ مدیریت داده‌ها
- ۳ ابزارهای جمع‌آوری داده
- ۴ پیش‌آزمون و مطالعه پایلوت
- ۵ اعتبارسنجی مطالعات
- ۶ شاخص‌های اندازه‌گیری اعتبار
- ۷ شاخص‌های اندازه‌گیری اعتماد

شیوه‌های یاددهی و یادگیری

با توجه به مقطع تحصیلی مخاطبان در این درس، رویکرد غالب در اجرای این درس مشارکتی و تعاملی خواهد بود. بر این اساس، دانشجویان منابع معرفی شده را مطالعه و با آمادگی برای بحث و تعامل در کلاس حضور می‌یابند.

روش آموزش

آموزش این درس به صورت نظری خواهد بود. مباحث نظری در کلاس و به صورت سخنرانی و همچنین پرسش و پاسخ ارائه خواهد شد. در پایان هر مبحث مثال‌ها و سؤالاتی برای یادگیری بهتر فراگیران طرح خواهد شد. سپس به سؤالات مطرح شده با مشارکت فراگیران پاسخ داده خواهد شد.

امکانات آموزشی

کلاس درس
وسایل کمک آموزشی (ویدئو پروژکتور)

ارزشیابی

نمره ارزشیابی در طول دوره بر اساس میزان مشارکت دانشجو در تمرینات کلاسی و نمره ارزشیابی در پایان دوره به صورت امتحان کتبی تشریحی انجام می‌شود.

منابع اصلی درس

- 1 Szklo M, Nieto FJ. Epidemiology beyond the basics. 4th ed. Sudbury: Jones and Bartlett; 2019.

جدول زمانبندی درس روش‌های اپیدمیولوژی

جلسه	سر فصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
۱	طراحی مطالعات پایه	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۲	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۳	اندازه‌گیری رخداد بیماری‌ها	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۴	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۵	اندازه‌گیری ارتباط	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۶	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۷	سوگیری (تورش)	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۸	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۹	مخدوش کننده	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۱۰	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۱۱	اثر متقابل	۴	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۱۲	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۱۳	انطباق	۶	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۱۴	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۱۵	کنترل کیفیت	۲	سخنرانی	کلاس	امتحان کتبی
۱۶	تمرین کلاسی	۲	مشارکت	کلاس	میزان مشارکت
۱۷	جمع کل ساعات نظری و عملی	۴۸	-	-	-